

ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣೋಪದೇಶಾವಲಿ:

ಸ್ವಾಮಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣಾನಂದ

ಸಂಸ್ಕೃತದಿಂದ ಅನುವಾದ:

ಸ್ವಾಮಿ ಕರುಣಾಕರಾನಂದ

೧. ಅಷ್ಟಬೀರಂ ಲವಣೇನ ಪೂರ್ಣಮ್
ನಾಸ್ತಾದನಾತ್ ಪ್ರಾಗವಗಮ್ಯತೇ ಕೈಃ? |
ಇದಂ ಜಗತ್ಪೂರ್ಣಮಪಿಶತಕ್ಷಾ
ಕಸ್ಯಾಂ ವಿಜಾನಾತಿ ವಿನಾ ಸುಚೇಷ್ಟಾಮ್? ||

ಕಡಲಿನ ನೀರು ಉಪ್ಪಾಗಿದೆ ಎಂದು ಅದರ ರುಚಿ ನೋಡದೆಯೇ ಯಾರಾದರೂ ತಿಳಿಯಲು ಸಾಧ್ಯವೇನು? ಅಂತೆಯೇ ಕಠಿಣತಮ ಸಾಧನೆಯಿಂದ ತಮ್ಮ ಚಿತ್ತವನ್ನು ಸ್ವಚ್ಛಗೊಳಿಸದೆಯೇ 'ಈ ಜಗತ್ತು ಈಶ್ವರನ ಶಕ್ತಿಯಿಂದ ತುಂಬಿದೆ' ಎಂಬುದಾಗಿ ಯಾರಾದರೂ ಅನುಭವಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವೇನು?

೨. ಉಡ್ಡೀಯಮಾನೋ ವಿಮುತೀಹ ಗೃಧ್ರೋ
ದೃಷ್ಟಿಂ ಯಥಾಯಂ ಕೃಪಣೇಷು ಧತ್ತೇ |
ದೃಷ್ಟಿಸ್ತಥಾ ಯಾತ್ಯಪಿ ಪಂಡಿತಾನಾಂ
ನಿರರ್ಥಕೇಷ್ವರ್ಥಯಶಃಸು ನಿತ್ಯಮ್ ||

ಅತಿ ಎತ್ತರದ ಆಗಸದಲ್ಲಿ ಹಾರುತ್ತಿರುವ ಹದ್ದು ತನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನೆಲ್ಲ ಕೆಳಗೆ ಕೊಳೆತು ನಾರುವ ಹೊದ ಮೇಲಿರಿಸುತ್ತದೆ. ಅದಂತೆ, ಪ್ರಾಪಂಚಿಕ ಪಂಡಿತರ ದೃಷ್ಟಿ ಸದಾ ಲೌಕಿಕ ತುಚ್ಛ ವಿಷಯಗಳಾದ ಧನ ಯಶಸ್ಸುಗಳಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತದೆ.

೩. ಕೃಪಣೇಷು ಯಥಾಸರ್ಥೇಷು ಸ್ವಹಾಸ್ತಿ ಬಲವತ್ತಮಾ |
ತಥೈವ ತವ ಲೋಭೋಸ್ತು ಶ್ರೀಹರೇಃ ಪಾದಸೇವನೇ ||

ಜಪುರದಲ್ಲಿ ಧನಕ್ಕಾಗಿ ಯಾವ ರೀತಿಯ ಪ್ರಬಲವಾದ ಸೆಳೆತವಿರುವುದೋ, ಶ್ರೀಹರಿಯ ಚರಣಸೇವೆ ಮಾಡುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ಸೆಳೆತ ನಿನಗಿರಲಿ.

೪. ಹೃದಯಾಕಾಶಮಿದಂ ಯಾವತ್ ವಾಸನಾತಮಸಾವೃತಮ್? |
ಬ್ರಹ್ಮಸೂರ್ಯೋದಯಸ್ಯ-ಅಸ್ತಿನೌ ತಾವದ್ವೈ ಸಂಭವಃ ಕುತಃ? ||

ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ನಮ್ಮ ಹೃದಯಾಕಾಶವು ವಾಸನೆಗಳೆಂಬ ದಟ್ಟ ಅಂಧಕಾರದಲ್ಲಿ ಮುಚ್ಚಿಹೋಗಿರುವುದೋ, ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನವೆಂಬ ಸೂರ್ಯನ ಉದಯ ಹೇಗೆ ತಾನೇ ಆದೀತು?

೫. ತಾದವ್ ಗುಂಜತಿ ಭೃಂಗೋಽಯಂ ಯಾವತ್ ಪುಷ್ಪಂ ನ ಗಚ್ಛತಿ |
ಪುಷ್ಪಾಲಿಂಗನಮಾಸಾದ್ಯ ನಿಶಬ್ಧೋ ಮಧುಪ್ರಸ್ತದಾ ||

ತಥಾಯಂ ಪಂಡಿತಸ್ಯಾದವ್ ವಾದತರ್ಕಪರಾಯಣಃ |

ಪಾಂಡಿತ್ಯ ಭೋಷಣಾಂಯೋಚ್ಛ್ರೇಃ ಶಾಸ್ತ್ರಾರ್ಥಕಥನೋತ್ತುಕಃ ||

ಶಾಸ್ತ್ರಾಣಾಂ ಪ್ರತಿಪಾದ್ಯಸ್ಯ ಸರ್ವೇಷಾಮೀಶ್ವರಸ್ಯ ತು |

ಯಾವದ್ವೈ ಲಭತೇ ಭಕ್ತಿಂ ಪಾದಪಂಕಜಯುಗ್ಮಯೋಃ ||

ಯದಾ ತು ತತ್ಪ್ರಪಾಲೇಶಾತ್ ತದ್ಭಕ್ತಿಂ ಲಭತೇ ಪರಾಮ್ |

ತದಾಽಽಲೋಕನ ನಿರ್ವೃತ್ತಾ ನಿಶ್ಚೇಷ್ಟೋ ಜಾಯತೇ ತದಾ ||

ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ದುಂಬಿಯು ಹೂವಿನ ಮೇಲೆ ಹೋಗಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲವೋ, ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಝೇಂಕರಿಸುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಒಮ್ಮೆ ಪುಷ್ಪವನ್ನು ಆಲಂಗಿಸಿತೆಂದರೆ ಮತ್ತೆ ನಿಶಬ್ದವಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆಯೇ, ಪಂಡಿತನು ಎಲ್ಲಿಯ ತನಕ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಪಾದಿತನಾದ, ಸರ್ವೋತ್ತಮ ಭಗವಂತನ ಪಾದಪದ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿ ಗಳಿಸಿಲ್ಲವೋ, ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ವಾದ-ತರ್ಕಗಳಲ್ಲಿ, ಪಾಂಡಿತ್ಯದ ಆರ್ಭಟದಲ್ಲಿ, ಶಾಸ್ತ್ರಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಪರರಿಗೆ ವಿವರಿಸಿ ಹೇಳುವ ಉತ್ಸಾಹದಲ್ಲಿ ಇರುವನು. ಭಗವಂತನ ಕೃಪೆಯಿಂದ ಆತನಲ್ಲಿ ಪರಾಭಕ್ತಿಯನ್ನು ಗಳಿಸಿದಾಗ ಭಗವದ್ಗರ್ವನದಿಂದಲೇ ತೃಪ್ತನಾಗಿ ಮೌನಿಯಾಗುವನು.

೬. ಚಿತ್ತೇ ಮಾಯಾಪರಿಚ್ಛಿನ್ನೇ ವಿಭುರ್ನೈವ ವಿಕಾಶತೇ |
ರೂಪಂ ಮಲಸಮಾಚ್ಛಿನ್ನೇ ದರ್ಶನೇ ಕಿಂ ಪ್ರಕಾಶತೇ ||

ಮಾಯಾವೃತವಾಗಿರುವ ಚಿತ್ತದಲ್ಲಿ ಪರಮಾತ್ಮನು ಅಪಿರ್ಭವಿಸುವುದಿಲ್ಲ; ಕೊಳೆಯಿಂದ ಮುಚ್ಚಿಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ಕನ್ನಡಿಯಲ್ಲಿ ಬಿಂಬವು ಕಾಣಬರುವುದೇನು?

೭. ಸಹಸ್ರವತ್ತರವ್ಯಾಪಿ ತಮಃಪೂರ್ಣಗೃಹೋದರಮ್ |
ಸರ್ವತ್ರ ದ್ಯುತಿಮದ್ಭಾತಿ ದೀಪಯೋಗಾದ್ಯಥಾ ಜವಾತ್ ||
ಮನೋಮಲಂ ಕಿಲ್ವಿಷಾಖ್ಯಂ ಸಹಸ್ರಜನ್ಮಸಂಚಿತಮ್ |
ಶ್ರೀಹರೇಃ ಕರುಣಾಲೇಶಾತ್ ತಥಾ ತೂರ್ಣಂ ಪಲಾಯತೇ ||

ಹೇಗೆ ಬಹಳ ಕಾಲ ಕತ್ತಲೆಯಾವರಿಸಿದ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ, ದೀಪವನ್ನು ಉರಿಸುತ್ತಲೇ ಅದು ಒಮ್ಮೆಲೆ ಬೆಳಕಿನಿಂದ ತುಂಬಿ ಹೋಗುವುದೋ, ಹಾಗೆಯೇ ಸಹಸ್ರಾರು ಜನ್ಮಗಳಿಂದ ಸಂಚಿತವಾಗಿರುವ ಕುಸಂಸ್ಕಾರಗಳೆಂಬ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿರುವ ಕೊಳೆಯು ಭಗವಂತನ ಕೃಪೆಯಿಂದ ಒಮ್ಮೆಲೆ ಹೊರಟುಹೋಗುತ್ತದೆ.

೮. ಯಥಾ ಹಿ ಮಕ್ಕಿ ಕಾ ತೂರ್ಣಂ ತುಚ್ಛೇಕೃತ್ಯ ಸ್ವಜೀವಿತಮ್ |
ಪರಮಾನಂದಮಾಸ್ಥಾಯ ಮಧುಭಾಂಡೇ ನಿಮಜ್ಜತಿ ||
ತಥೇತರರಸಾನ್ ಸರ್ವಾನ್ ವಿಸ್ಮೃತ್ಯ ಸಂವಿಹಾಯ ಚ |
ಶ್ರೀವಿಷ್ಣುಮುಪಗಚ್ಛಂತಿ ಭಗವತ್-ಪರಮಾಯಣಾಃ ||

ಹೇಗೆ ನೋವು ತನ್ನ ಅನಂದಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರಾದ ಹಂಗನ್ನು ತೊರೆದು ಜೇನಿನ ಬಟ್ಟಲಿನಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಮುಳುಗುವುದೋ, ಹಾಗೆ ಯಾರಿಗೆ ಭಗವಂತನೇ ಸರ್ವಸ್ವವೋ ಅವರು ಇತರೆಲ್ಲ ವಿಷಯ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿ, ಭಗವಂತನನ್ನೇ ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ.

೯. ಯಥಾ ಸ್ಪರ್ಶಮಗೇಂ ಸ್ಪಷ್ಟಾ ಲೋಹಃ ಕಾಂಚನತಾಂ ಗತಃ |
ಸ್ಥಾಪಿತೋ ಯತ್ರ ಕುತ್ರಾಪಿ ವಿಕ್ರಿಂತಿಂ ನೈವ ಗಚ್ಛತಿ ||
ತಥಾ ಸದ್ಗುರುಸಂಸರ್ಗಾದ್ ಯದಾ ನಿರ್ಮಲತಾಂ ಪ್ರಚೇತ್ |
ಶುಭಾನ್ವಿತೋ ಜನಃ ಕೋಪಿ ನ ಪುನಃ ಕಿಲ್ವಿಷಿ ಭವೇತ್ ||

ಹೇಗೆ ಸ್ಪರ್ಶಮಗಿಯನ್ನು ಮುಟ್ಟಿದ ಲೋಹವು ಚಿನ್ನವಾಗಿ ಬಿಡುವುದೋ, ನಂತರ ಅದನ್ನು ಎಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಇಟ್ಟರೂ ತನ್ನ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳದೋ, ಹಾಗೆಯೇ, ಯಾವಾಗ ಸದ್ಗುರುವಿನ ಸಹವಾಸದಿಂದ ಮನುಷ್ಯನು ನಿಷ್ಕಲ್ಮಷನಾಗಿಬಿಡುವನೋ, ಪುಣ್ಯಾತ್ಮನಾದ ಅವನು ಎಂದಿಗೂ ಮತ್ತೆ ಪಾಪವನ್ನು ಅಂಟಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾರನು.

೧೦. ಅನಂತಭಾವಸ್ಯ ಚ ವಿಶ್ವಮೂರ್ತೇ-
ರ್ದಭಾನ್ ವಿಭಿನ್ನಾನಧಿಗಮ್ಯ ಭಾವಾನ್ |
ಪರಸ್ಪರಂ ಮೂಢಮನುಷ್ಯಸಂಘಾಃ
ಇತ್ಯಂ ಪೃಥಿವ್ಯಾಂ ವಿವದಂತಿ ನಿತ್ಯಮ್ ||
ಯುವಾಂ ತತೋ ನಾರ್ಹಥ ಏವಮೇವ
ಚಿತ್ತೇ ನಿಧಾತುಂ ಖಲು ದೀನಭಾವಮ್ |
ನಾನ್ಯಸ್ಯ ಧರ್ಮೇ ಕುರುತಂ ಚ ನಿದಾಂ
ಸರ್ವೇ ವಿದಾದಾ ಹಿ ತಮಃ ಪ್ರಸೂತಾಃ ||

ಅನಂತ ಸತ್ಯದ ವಿವಿಧ ಭಾವಗಳನ್ನು ಅರಿಯದೆ ವಿವಿಧ ಪಂಥಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದ ಜನರು ಈ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಪರಸ್ಪರ ಜಗಳವಾಡುತ್ತಾರೆ. ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ, ಇಂತಹ ಸಂಕುಚಿತ ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ಆದರಿಸುವುದು ನಿಮಗೆ ತರವಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ಧರ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ದೋಷಗಳನ್ನು ಹುಡುಕುವುದನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿ. ಏಕೆಂದರೆ ಆ ಎಲ್ಲ ಎವಾದಗಳು ಅಜ್ಞಾನದಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದವುಗಳು.